

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

Articulus I. De Fornicatione simplici & Concubinato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

teresse, ait S. Augustinus relatus *can. Dominus 23. q. 2.* dummodo ejusmodi sagittarii sive ballistarii iis, quibus utuntur, armis ferendi vim & certitudinem incantationibus aliisque diabolicis artibus non concilient, quod *c. cit.* præcipue caveri, opinantur Barbosa *ibi n. 2.* & Delrio *Disquisit. Magic. Lib. 3. cap. 1. q. 4.*

3. Quare *c. cit.* textu memoratus Papa prohibere id potissimum voluisse videtur; ne ballistas fabricandi & tractandi ars pro Christiani nominis hostibus ad-

versus fideles, & Catholicos præfertim, exerceatur sub poena excommunicationis, per sententiam judicis infligendæ, Barbosa *n. 3.* & Gonzalez *n. 4. in fine*, sicut sub ejusdem cenfuræ poena jure lata, & sedis Apostolicæ absolutioni reservata arma aliæque belli instrumenta & adjuvamenta ad infideles, puta Turcas, Saracenos aliisque paganos deferri prohibentur, *c. Ita quorundam 6. c. Quod olim 12. & Extravag. 1. inter communes de Judaicis, ut Tit. 6. n. 16.* est insinuatum.

TITVLVS XVI.

De Adulteriis & Stupro.

Post homicidium poenæ statuntur Luxuriæ seu delictis Carnis: ut sunt Fornicatio, Concubinitus, Stuprum, Adulterium, Incestus, Sacrilegium, Raptus & vitium contra Naturam sive Sodomia, Sylvester *V. Luxuria q. 1.* De Raptu ageatur ad sequentem: cætera flagitia ad præsentem Rubricam attingentur verius, quam discutiantur.

ARTICVLVS I.

De Fornicatione simplici & Concubinitu.

SUMMARIUM.

1. Fornicationis etymon ac definitio.
2. Diviso in Simplicem & Concubinitum.

3. Fornicatio simplex graviter peccaminosa,
4. Et Divino,
5. Atque Ecclesiastico Jure verita est.
6. Naturali Jure eam illicitam esse, negantium damnata Opinio,
7. Istiusque fundamenta:
8. Que ex sacris Paginis,
9. Fine matrimonii,
10. Et Fornicationis effectibus convelluntur.
11. Leges Imperiales eam aliquando tolerarunt, nunquam approbaverunt.
12. Poena Fornicationis:
13. Cui cum soluta consuetudinem addit Concubinitus:
14. Qui multo magis, quam fornicatio, prohibitus,
15. Et poenis, Jure Ecclesiastico impositis, obnoxius est.

Fornicatio,

1. **F**ornicatio, à *Fornicibus*, sub quibus scorta sive meretrices habitare & prostare quondam Romæ consueverunt, sic vocatur, *Istodorus Lib. 10. Origin.* & latè quemcumque extra matrimonium, §. *Cum ergo* post *can. Lex illa, 36. q. 1.* strictè Concupitum sive coitum soluti cum soluta; strictissime autem accepta &, prout à *Stupro* distinguitur, eum solum concubitum significat, qui à soluto fit cum soluta jam desflorata, ut colligitur ex §. *Cum ergo cit. verbis; Fornicatio intelligitur in usu viduarum, meretricum vel concubinarum, Haunold. Tom. 6. de I. & L. Tract. 2. n. 198.* quæ, si absque consuetudine, Fornicatio simplex: si verò consueta cum aliqua sit Concubinatus hodie vocatur, *Azor p. 3. Instit. Lib. 3. cap. 4. V. Secundò.*

Soluti autem dicuntur mas & foemina, quando liberi sunt ab omni vinculo non solum conjugii; sed etiam cognationis, affinitatis, voti saltem solennis, & alterius impedimenti matrimonialis, ut conjugium inire sine prævia dispensatione valide possent, *Sylvester V. Luxuria, n. 1. & Farinacius Prax. Criminal. q. 137. n. 7.*

3. Sic declaratam Fornicationem, etiam simplicem & strictissime sumptam, graviter peccaminosam, Orthodoxorum nemo est, qui in controversiam vocare auit, postquam dogma asserentium, actum carnalem, extra matrimonium; ac proinde etiam ipsam, peccaminosam non esse, tanquam hæreticum reprobavit Concilium Viennense, relatum *Clement. Ad nostrum 3. de Hæreticis* cujus §. *Septimò* tanquam erronea damnatur ac reprobatur *Propositio, Actus carnalis, cum ad hoc natura inclinet. peccatum non est, maxime cum ventatur exercens*, *Glossa ibi V. Non est*, *Navarrus Manual. cap.*

16. pr. *Farinac. q. cit. n. 13. & ante eum Clarus §. Fornicatio, n. 1.* rectè asserens, eam sententiam esse omnium *TT.* Quare hoc omnino certum.

Dubium autem est de Jure, ex quo simplicis fornicationis malitia & prohibitio descendat. Et Divini quidem Juris prohibitione ipsam esse illicitam, Orthodoxorum *DD.* nemo inficiatur, omnique exceptione major testis in suis Epistolis est *S. Gentium Doctor & Apostolus* cum, *Voluntas Dei*, inquit, est *sanctificatio vestra; ut abstinentes vos à fornicatione*, 1. *Thessalonic. cap. 4. v. 3. & Fugite fornicationem &c. Qui autem fornicatur, in corpus suum peccat*, 1. *Corinth. cap. 6. v. 18.* cum paulò antè *v. 10. & Galat. cap. 5. v. 19.* Fornicationem accensuisset operibus carnis, à Regno Dei excludentibus, primòque inter ista locò recensuisset: quod etiam fecit *Ephes. cap. 5. cujus v. 31. Hoc*, inquit, *scitote; quod omnis fornicator & immundus non habet hereditatem in Regno Dei.* Quem de flagitio sensum *Apostolus* hausit ex doctrina ipsius nostri *Servatoris*, inter opera, turpitudine seu malitià mortali hominem coinquinantia, etiam fornicationem referentis, *Matth. cap. 15. v. 19.*

Divino inhaerunt conditores *Juris humani Ecclesiastici, can. Fornicatio 10. dist. 88.* quò relatus *S. Augustinus ait, Fornicari hominibus semper*, id est, *ullo casu, non licet*, *Glossa in can. & V. cit. can. Nubendi, 27. q. 1. can. Nemo 4. can. Meretrices II. &c. 32. q. 4. & Clement. cit. junctà Glossà V. Non est.*

An fornicationis simplicis & aliorum actuum carnalium extra matrimonium exercitorum inhonestas & prohibitio ex hætenus relato *Positivo* duntaxat, vel ex ipso *Naturali Jure* descendat, nonnulli carni suæ plus æquo indulgentes

gentes in dubium vocavere; idque contra D. Thomam 2. 2. q. 154. art. 1. & ceterorum DD. Orthodoxorum torrentem inficiantibus aliquod Durandus in 4. dist. 33. q. 2. n. 10. & operosum omnino, sed vanum, patrocinium præstitere Caramuel Tom. 1. *Fundament. Theolog. fund.* 12. n. 541. & in *Apologia pro ipso contra Borgiam* Franc. Verde q. 3. & 4. operæ enim suæ pretium ac præmium aliud non retulere quam sedis Apostolicæ, quæ Fidei ac Veritatis Magistra Morumque infallibilis Regula est, justam condemnationem; cum *Decretis*, S. D. Innocentii P. XI. auctoritate 2. Martii 1679. publicatò, inter alias scandalosas & in praxi perniciosas 48. locò reprobata & prohibita fuerit hæc utriusque Propositio: *Tam clarum videtur, fornicationem secundum se nullam involvere malitiam, & solum esse malam, quia interdicta; ut contrarium omnino rationi dissonum videatur.*

7. Lubricæ huic & perniciosæ assertioni ante condemnationem Apostolicam veri speciem aliquam conciliare conati ejus Autores sunt Primò ex illo Domini Dei Prophetæ præcipientis, *Sume tibi uxorem fornicationum, & fac tibi filios fornicationum*, Olee *cap. 1. v. 2.* ex his enim verbis rectè argui videtur, si à Prophetâ procreandi futuri erant filii fornicationum, ipsi filiorum non ex conjugio, sed extra hoc; ac proinde ex fornicatione generatio mandata fuit, argumentò sanè luculentò, carnalem viri cum muliere, nuptiali vinculo ipsi non alligata, copulationem divina dispensatione licitam reddi posse &, quod consecaneum est; eam non intrinsecè malam & illicitam esse Jure naturali; quòd hoc ulli etiam divinæ dispensationi obnoxium non sit, per tradita *Lib. 1. tit. 2. n. 154.* Secundo; quòd non appareat ulla ratio, quæ viri

cum fœmina soluta coitum ex se & intrinsecè malum; atque idcirco, lege Dei Positivâ seclusâ, illicitum esse, persuadeat. Tertiò; quòd eadem passionis ac voluptatis vehementia in coitu viri cum fœmina sit, sive ista sit soluta, sive ligata vinculo nuptiali, & cum utraque habitus eisdem pariat effectus; ac proinde coitum cum neutra vel cum utraque intrinsecè malum &, Naturali Jure spectato, illicitum esse, sit necesse.

Sed fundamenta hæc leviora sunt; 8. quàm ut reprobata illam assertionem & Naturalem fornicationis honestatem verisimilem reddant.

Et ex illo quidem Olee mandato desumptum, quàm primo incuitu speciosum, tam exile vanumque est, si sacri textus verba attendantur; quia vi mandati Divini Olee *Mulierem fornicationum*, id est, fornicationibus deditam, non in concubinam; sed, ut à Deo jussum erat, in uxorem sumpsit: ex eaque genuit *Filios Fornicationum*, sic dictos, non; quòd nascituri ex fornicatione; cum ex matrimonio justo eos Propheta suscepit; sed; quòd secuturi essent exemplum matris & istius instar in fornicationes futuri proclives; cum nihil tam frequens & naturale sit, quàm parentum vitia & proclivitates in filios diffundi, & insensatæ matris nequissimos filios esse, Sapiens *cap. 3. v. 12.* ut cum Interpp. aliis Cornelius à Lapide *in cit. cap. 1. v. 2.* adnotavit. Accedit; quòd Jure naturali spectatò, intrinsecè malus sit ille tantum coitus viri cum fœmina, qui sit invitò corporis fœminei dominò, scilicet Deo, qui supremus & absolutus humani corporis cujuscunque dominus est; atque idcirco, si viro cum muliere coeundi ex eaque liberos procreandi facultatem concedat, illius cum ista congressus non fornicarius; sed licitus justusque est; quòd

A a

tale fa-

talem facultatem dans Dominus Deus, ad conjunctionem matrimonialem solummodo temporaneam dispensasse, intelligatur: sicut ad hujusmodi temporaneum conjugium cum veteribus Judæis dispensasse intelligitur hoc ipso; quod eis concesserit libellum Repudii, cujus scripti oblatione nuptiale vinculum verè dissoluebatur; ut eò copulatorum uterque quasi liber ac solutus novum matrimonium inire cum alia aliòve posset, ut hanc rem idem Cornel. *in cit. v. 2. §. Censet ergo, explicat cum S. Thoma q. cit. art. 2. ad 2.*

Non majore vi pollet alterum reprobata assertionis fundamentum; cum, fornicationem simplicem Positivò quocunque anteriori; ac proinde Naturali Jure inhonestam & illicitam esse, non una ratio evincat. Et

9. Primò quidem id satis exploratum inde est; quòd supra relatis Christi Domini Servatoris nostri & S. Gentium Doctoris sententiis Fornicatio & omnis immunditia carnalis non primùm vetetur, sed tanquam actus ob turpitudinem & inhonestatem suam maximopere vitandus proponatur, & Matth. *cap. 15. v. 19. & 1. ad Corinth. cap. 6. v. 10.* adnumeretur & comparetur Idolorum servituti, veneficiis, furto, homicidio & aliis operibus peccaminosis, quæ in omnium sententia ex se inhonesta malaque intrinsicè sunt, & ab hæreditate Regni Dei exclusionem æternæque pœnæ reatum inducunt.

Secundò; quia, si fornicatio & quicunque actus carnales extra matrimonium exerciti moraliter mali non essent intrinsicè, sed ab extrinseco duntaxat, sive Positivâ lege Dei, eos prohibentis, Gentes infideles, quibus Divina lex prædicata non fuit, eis indulgentes non peccassent; cum, seclusâ legis Divinæ præ-

dicazione, eorum malitiæ noticiam non habuissent hoc ipso; quòd, eos malos & inhonestos esse, Jus & ratio naturalis non dictasset, & in eorum potestate non fuerit; ac proinde ipsis imputari non potuerit; quòd Divinæ legis prohibitio per prædicationem ipsis non fuerit intimata. Atqui Gentiles fornicationi & aliis actibus carnalibus extra matrimonium indulgentes peccarunt, ex mente S. Gentium Doctoris ad Romanos *cap. 1. cujus v. 18.* eos, quòd Deum, quem per ea, quæ facta sunt, cognoverant, non glorificârunt, traditos ait *In reprobum sensum, ut facerent ea, quæ non conveniunt creaturæ rationali, & replerentur omni iniquitate, fornicatione, avaritiâ, invidiâ, homicidiò & aliis, quæ enumerat, peccatis, indubitato argumentò, sicut cætera, quæ enumerat, sic & fornicationem contrariam esse dictamini rectæ rationis & Juri naturali.*

Tertiò; quia fornicatio simplex ex se adversatur à natura intentæ rectæ educationi prolis; quia, ut S. Thomas *cit. q. 154. art. 1.* advertit, ad istam & humani generis ordinatam propagationem à Deo, ut Author naturæ est, in voluptatis adhuc innocentis Paradiso institutum est conjugium, quò parentes mutuo perpetuòque adstringerentur ad susceptæ prolis rectam educationem institutionemque, & ad pendentem ab ista humanarum societatum ac Rerum publicarum felicitatem conservandam & promovendam. Quam Naturæ Authoris ordinationem & humani generis propagandi modum cum contemnant, qui, prætermisso conjugii vinculo, carnaliter copulantur, utique gravis culpæ contrahunt reatum.

Neque hanc rationem convellit; quòd, ne ex fornicatione suscepta proles pravè educetur, singulari parentum providentiâ

10.

videntiā caveri queat & aliquando soleat; quia naturalis illius inhonestas non fundatur in eo; quod illegitimo concubitu procreatæ prolis prava educatio semper sequatur: sed in pravæ educationis periculo generali; cum, licet in uno alterove & pluribus casibus particularibus singulari parentum providentiâ eveniat contrarium, generale tamen periculum sit malæ educationis institutionisque Reipublicæ inutilis ac damnosæ: & bonæ educationi institutionique proli magis accommodata sit ejus procreatio facta modo, ab authore Naturæ pro humani generis propagatione publicè utili, ordinatò.

11. Quartò; quia alienus à recta ratione & intrinsecè malus est actus, qui mentem sive intellectum & voluntatem, præcipuas duas hominis potentias, per se hebetat, impedit & inordinatas reddit in actibus suis; cum utique ab intrinsecò malum sit, quòd per se malos effectus producit, juxta illud Servatoris, *Non potest arbor mala bonos fructus facere: neque arbor bona malos fructus facere*, Matth. cap. 7. v. 18. fornicatio autem & quicumque coitus viri cum fœmina aliò, quam à Naturæ conditore Deo ad humani generis conservationem multiplicationemque ordinatò modò, factus præcipuas illas hominis potentias intellectum ac voluntatem hebetat, impeditque & inordinatas in actibus suis reddit; cum per se ex eo oriatur *Cacitas mentis, inconsideratio, precipitatio, inconstantia, amor sui, tadium Dei, affectus presentis seculi, horror vel desperatio futuri*: quas octò Luxuriæ filias cum S. Gregorio Moral. cap. 31. relatis verbis recenset S. Doctor Angelicus 2. 2. q. 152. art. 5. & quomodo ex actibus luxuriosis orientur art. cit. in c. Pulchrè declarat subjectò discursu: *Quando inferiores potentia ve-*

bementer afficiuntur ad sua objecta, consequens est, ut superiores vires impediuntur & deordinentur in suis actibus: per vitium autem Luxuriæ maxime appetitus inferior, scilicet concupiscibilis, vehementer intendit suo objecto, scilicet delectabili; & ideo consequens est, quòd per Luxuriam maxime superiores vires deordinentur, scilicet Ratio & Voluntas. Ratio quidem sive intellectus; quia passionis & delectationis carnalis vehementia Imprimis obcæcat & impedit *Intelligentiam, qua apprehendit finem ut bonum, juxta illud, Species decipit te & concupiscentia subvertit cor tuum*, Daniel. cap. 17. v. 52. Deinde subtrahit *Consilium de his, que sunt agenda propter finem*; quia libidinosus amor neque consilium neque modum ullum habet: *Que res autem in se neque consilium neque modum ullum habet, ea consilium regere non potest*, ait Terentius in *Eunucho*. Præterea aufert considerationem & prudens *Judicium de agenda*, juxta illud de duobus senibus libidine sua infatuatis, *Everterunt sensum suum, ut non recordarentur judiciorum justorum*, Daniel. cap. cit. v. 9. Demum mentis inconstantiam affert impetu suo impediendò *Præceptum rationis de agendo*; ne exequatur id, quod decrevit esse faciendum: quod S. Doctor firmat exemplò ejus, quem, ne recedat ab amica, *Unâ falsâ lachrymula restringi*, Terentius l. cit. advertit. Voluntas verò delectationis carnalis vehementiâ deordinatur; quia luxuriosis actibus inducitur & augetur amor inordinatus sui, quærentis pro fine delectationem, tadium Dei, eam delectationem impediens, amor presentis seculi pro delectatione illa non amittenda, & horror futuri; *Quia, dum nimis detinetur carnalibus, non curat pervenire ad spirituales, sed fastidit.*

A a z

Neque

Neque istius rationis vim enervat aut fornicationis inhonestatem minuit vel tollit argumentum, desumptum ab honestate coitus viri cum foemina conjugata; quia alia istius quam coitus cum soluta ratio est; cum, ne ex vehementia voluptatis & delectationis carnalis cum conjugata iidem effectus sequantur, Naturæ Author dederit auxilia naturalia, quorum vi conjugati intra fines matrimonii se contineant &, qui per se ex fornicaria sequuntur effectus ex ipsorum carnali commercio per se non orientur. Quibus auxiliis naturalibus supernaturalia multo que efficaciora suppetunt conjugatis fidelibus; cum enim istorum matrimonium à Christo Domino elevatum sit ad dignitatem Sacramenti, ipsis præter naturalia etiam gratia sanctificans aliaque spiritualia & matrimonii fini valde accommodata auxilia conferuntur, hisque voluptatis vehementia ita refrenatur: *ut ad nihil relaxetur illicitum, sed generationi tantum regenerandorum serviat filiorum*, ut loquitur S. Augustinus *Lib. 4. contra Julianum cap. 1.* Aliis argumentis in S. Pauli Epistolis & ratione fundatis, Fornicationem simplicem intrinsecè malam & quocunque Positivo antiquiori Jure vetitam esse, latè ostendit Joan. Cardenas *Crisis Theolog. Dissert. 39. à cap. 2. § n. 16.*

12. Neque ad honestatis naturalis speciem fornicationi conciliandam quidquam facit; quòd ea permissa videatur *l. Si uxor 13. §. 2. ff. ad L. Jul. de Adult. & apertius l. 1. l. In concubinato 3. Sc. ff. de Concubinis*, partim; quia legibus etiam Imperialibus fornicatio non approbata: sed impunita duntaxat, & ad vitanda graviora carnis flagitia, ut hodie alicubi lupanaria, præcisè tolerata est: partim verò; quia *ll. cit.* urpote foventes peccatum à sacris Canonibus *cit. n. 5.*

clarè sunt correctæ. Imò hodie, præsertim in Germania nostra & aliis provinciis, honestatis laude florentibus, à Magistratu Seculari laici, fornicationem committentes, arbitrariè & variè juxta cujusque loci statuta vel receptam consuetudinem plecti solent, teste *cit. Haunold. n. 199.* & Lud. Engel *ad hanc Rubric. n. 19.*

In foro etiam Ecclesiastico clerici, præsertim in sacris jam constituti & sacerdotes, ob fornicationem arbitrio judicis & pro locorum ac circumstantiarum varietate mitius vel severius, aliquando incarcerari, aliquando pecuniâ multari, aliquando ab officio suspendi solent: & aliquando, si delictum notorium aut valde scandalosum, & clericus incorrigibilis sit, depositione ac beneficiorum privatione plectuntur; itaque plecti eos posse, cum Panormit. *in c. At si clerici 4. de Judic. n. 35.* tradit Farinacius *cit. q. 137. n. 17.*

13. Concubinatus est, cum quis mulierem solutam, de Civili quidem, domi suæ locò uxoris, *l. 1. §. 1. Sc. ff. de Concubina*: Canonico autem Jure, sive in sua sive in aliena domo retinet, cum eaque carnale commercium habere consuevit, Diaz *Pract. Criminal. cap. 43. Azor p. 3. Institut. Lib. 3. cap. 5. §. Quare & cit. Farinac. q. 138. n. 12. Solutam*, inquam; quia, si mulier conjugata, sanguine vel affinitate juncta, sacra Deo: aut, si ista quidem soluta, vir autem conjugii aut solennis voti vinculo ligatus sit, inter eos initum & frequentatum carnale commercium, concubinatui, adulterii, incestus, sacrilegii aut alterius criminis malitiam superaddit, Clarus §. *Fornicatio, n. 10. & Azor V. cit.*

14. Porro concubinatus cum muliere etiam soluta illicitus, & non Ecclesiastico duntaxat, *can. Nemo cit. can. Dicat,*

32. q. 4. Sc. sed Divino etiam ac Naturali Jure prohibitus est per rationem & textus allatos contra simplicem fornicationem: quâ quia concubinitus longiori tempore durat, utique gravius, quàm illa, est delictum, per text. §. *Audite*, post *can. Christiano* 3. dist. 34. *Sc. arg. c. fin. de Consuetud.*

Neque obstat *can. Is qui 2. Sc. dist. cit.* Christianis uxorem aut concubinam permittens; quia eo textu nomine concubina venit mulier non omnino soluta: sed cum qua matrimonium per verba quidem de presenti, sed cum minori aut sine Juris solemnitate & legalibus instrumentis initum fuit, Archidiacon. & Turrecremata in *can. cit. Sc. can. Christiano* 3. dist. cit. & Tholosan. *Syntag. Lib. 10. cap. 1. n. 16.* quo sensu Agar, licet etiam ipsa vera Abrahamæ uxor esset, nihilominus, quòd minori solemnitate quàm principalis uxor ducta esset, concubina vocatur perinde, ut aliæ mulieres, quas veteres Patriarchæ ex dispensatione Dei, *c. Gaudemus 8. de Divortio* præter principales uxores habuerunt, ut cum SS. Augustino *Lib. de Bono conjug. cap. 9. 13. & 15.* Ambrosio *de Abraham Lib. 1. cap. 4.* & aliis PP. advertunt Bellarminus *Lib. 1. de Matrim. cap. 11.* & Barbosa in *can. cit. n. 2.*

15. Quantumvis autem Concubinitus cum soluta legibus antiquis esset impunitus, hodie tamen in foro etiam Seculari pro meritis, & gravius quàm simplex fornicatio, ferè tamen arbitrariè punitur, Engel *ad hanc Rubr. n. 22.* Jure Canonico veteri eundem in laicis arbitrariè poenâ coercitum, testis est Clarus §. *cit. n. 8.* in clericis autem concubinos quâ ratione prisco & moderno, præsertim Ecclesiæ, Jure procedendum sit, *Lib. 3. Tit. 2. à n. 5.* est explicatum.

(O)

ARTICULUS II.

De Stupro.

SUMMARIUM.

16. Hoc committitur in Virginem aut viduam aliâs honestam.
17. Consentiens illatum non continet injuriam:
18. Quam tamen continet Raptus.
19. Pene stupri constituta Civili,
20. Et Canonico Jure,
21. Ad corruptam ducendam vel dotandam obligante:
22. Nisi ea fuerit vitæ inhoneſta,
23. Vel sponte consenserit in sui violationem,
24. Vel pro ista acceperit pretium.
25. Corrupta, si nuptias respuat, dotanda est.
26. Nuptiarum promissione decepta ducenda:
27. Aliâs ducere vel dotare post judicis sententiam:
28. Ante hanc autem damna illata reparare stuprator tenetur,
29. Præter poenas pro modo excessus insignendas.
30. De obligatione alendi prolem illegitimam VV.
31. Et RR. DD. verior Opinio,
32. Matrem ad lactis: ad cætera alimenta patrem,
33. Et in istius defectum illam Sc. obligans,
34. Cùm dubius est pater, spectandus favor prolis,
35. Aut alendi obligatio dividenda est.

Suprum, latè sumptum, est Illicitus 16. concubitus cum Virgine aut vidua honestè vivente, §. *Item lex 4. Instit. de Publ. jud. l. Inter 6. ff. imò etiam*

A a 3